

Карабута О. Лексика сучасної музичної індустрії: семантичний аспект. *Матеріали I Міжнародної науково-практичної конференції «Філологія та лінгводидактика в умовах євроінтеграції: реалії і перспективи»*. Херсон, 2018. С. 86-88.

Карабута Олена

м. Херсон

lenakarabuta11@gmail.com

ЛЕКСИКА СУЧАСНОЇ МУЗИЧНОЇ ІНДУСТРІЇ: СЕМАНТИЧНИЙ АСПЕКТ

У текстах, присвячених шоу-бізнесу та поширених на музичних інтернет-сайтах, бачимо тотальну перевагу іншомовних слів. Стрімка поява нових мистецьких понять і відповідне проникнення в сучасну українську мову лексем на позначення цих денотатів породжує складність лінгвістичного дослідження таких одиниць. Проаналізовані запозичення, як правило, ще не кодифіковані в традиційних тлумачних словниках, тому з'ясувати значення та походження слова часто доводиться за допомогою електронних ресурсів або здійснюючи переклад із мови-донора.

Складний термін **рекорд-індустрія** складається з відомого широкому загалу компонента **індустрія**, що має значення «промисловість» [1, с.469], і з калькованого англomовного компонента **рекорд**, що в дослівному перекладі означає «запис» [2]. Це поняття використовують на позначення всієї музичної галузі світового шоу-бізнесу. Напр.: *Крім того, відбулися особисті інтерв'ю з топовими музикантами з різних куточків світу, серед яких фронтмен Depeche Mode Дейв Гаан, «подільник» Massive Attack Mad Professor, улюбленці меломанів Alt-J, ісландці GusGus та інші ключові фігури світової рекорд-індустрії* [4].

Результат праці музикантів репрезентовано сукупністю записаних треків. Перелік таких звукозаписів традиційно називають **дискографією**. Напр.: *Зазначимо, другий у студійній дискографії Captain Cake лонгплей побачив світ у грудні 2016 року* [4]. Електронний словник іншомовних слів, незважаючи на свою максимально нову наповненість, пропонує не надто сучасне визначення цієї лексеми – «складання простих та розширених каталогів грамофонних пластинок, їхніх покажчиків» [2]. А про черговість самих виконавців звикли говорити словом **лайн-ап** – англійською калькою, що в українськомовному просторі зберігає

своє значення – перелік [2]. Напр.: *Цього року у **лайн-ані** платформи представлено понад 300 артистів із 32 країн* [4].

Не лише серед фахівців і поціновувачів музики, а й у повсякденні за допомогою ЗМІ можна почути слово **сингл**, що, попри свою популярність, ще не кодифіковане у словниках іншомовних слів. Утім, завдяки тематичним джерелам розуміємо, що йдеться про один аудіозапис головної музичної композиції. Напр.: *Сьогодні, 24 квітня, відбулася прем'єра нового відеокліпу супергурту MARU на пісню «Коли Ти Є», що стала першим **синглом** із другого альбому колективу, реліз якого запланований на червень* [4].

Музична подія у вигляді концерту, фестивалю та будь-якої іншої можливості для виступу у мистецьких колах називають модним англізмом **івент**, що є калькою зі збереженням як графічної форми, так і лексичного значення – подія [2]. Незважаючи на наявність повноцінного українського відповідника, запозичене слово наділене більшим експресивним наповненням, що підкреслює знаковість і високий рівень запланованого чи проведеного заходу. Напр.: *У прес-службі альт-рокерів зазначають, що такого роду **івент** – давня мрія музикантів* [4].

Не менш активно до сучасної української мови запозичуємо слова, що окреслюють різноманіття музичних форматів. Багато таких лексем містять компонент **аудіо-**, виправдане вживання якого пояснюємо його лексичним значенням – «перша частина складних слів, яка вказує на зв'язок поняття зі звуком, слухом, способом запису і відтворення звукової інформації тощо» [1, с.134]. До таких, зокрема, зараховуємо **аудіо-журнал**, **аудіотвори**. Напр.: *У четвер, третього травня, об 18:00 у ефірі «Просто Раді.О» вийде 300-ий ювілейний випуск популярного **аудіо-журналу** STEREOBAZA* [4]; *Також у прес-службі колективу повідомили, що окрім нових пісень The Doox зіграють свої найкращі **аудіотвори*** [4]. Звертаємо увагу на невнормованість правопису слів із однаковим компонентом, що свідчить про потребу детального лінгвістичного аналізу мови музичної індустрії.

Продуктивним у творенні назв музичних форматів є компонент **радіо** у значенні «спосіб передавання на відстань і приймання звукової інформації за допомогою електромагнітних хвиль» [1, с.779]. До цієї основи автори текстів музичної тематики додають такі слова, як **шоу** – «про що-небудь, що привертає увагу; про те, що розраховане на зовнішній ефект» [1, с.985], **проект**, що найточніше реалізується в значенні «план, задум» [1, с.765]. Напр.: *Також за майже сім років існування **радіошоу** було проведено репортажі з понад 300 концертів з десятка країн Європи і Азії...* [4]; *Крім того, автор шоу Ігор Панасенко запуснув «краєзнавчу» рубрику StereoUkraine, яка пізніше була виділена у окремий **радіопроект** про нову українську музику на платформі аудіо-журналу* [4].

Сучасна музична індустрія, що є невід’ємною частиною шоу-бізнесу, спрямована на заробляння грошей, зокрема шляхом продажу записаних композицій. Слово **мінйон** є синонімом **міні-альбому**, тобто продукту, що містить зібрання певної кількості музичних записів, недовгих за тривалістю. Напр.: *Усі вищезгадані треки увійшли до мінйону «Believer», реліз якого відбувся 22 березня [4]; Нагадаємо, у творчому доробку Ульмо Три наразі є повноформатний альбом «Ulmo Tree» (2017), міні-альбом «ULMOTREEEP» (2017) а також сингл «Серце (Диво Надійде)», який було презентовано у лютому цього року [4].*

У низці вище названих слів має місце лексема **платівка**, що сьогодні набуває осучасненого значення. Так, раніше існувало таке тлумачення, як «диск з пластичного матеріалу із звуковим записом для програвача, патефона або грамофона» [3, с.565]. Сьогодні в текстах фіксуємо значення, тотожне поняттю «альбом». Напр.: *Так платівка, що називатиметься «МОЗАЙКА», побачить світ рівно за десять днів – 22 березня [4].*

Отже, в електронних джерелах, що висвітлюють новинки зі світу шоу-бізнесу, знаходимо великий корпус визначень, що знайомлять слухачів сучасної музики із новими жанрами, формами, процесами та подіями цієї індустрії. Більшість таких слів збагачують словниковий склад сучасної української літературної мови, беручи витoki в інших мовах, але водночас витісняють власне українські лексеми з інформаційного простору.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Словник іншомовних слів: 23 000 слів та термінологічних. Київ: Довіра, 2000. 1018 с.
2. Словник іншомовних слів. URL: <http://www.jnsm.com.ua/ures/book/index.shtml>
3. Словник української мови в 11 томах. Київ: Наук. думка. Том 6. 832 с.
4. Music_in_UA. Інтернет-видання. URL: <http://musicinua.com>